

BLIXTEN

SNABB INFORMATION FRÅN JÖNKÖPING ENERGI • NOVEMBER 2017

JU:SKÄLLAN I MÖRKRET

- smarta ljusstips från unik utbildning

RIKTA LJUSET ...

– Ofta är vi styrda av eluttaget för att placera armaturerna. Rundstrålande ljus från en ljuskälla mitt i taket blir sällan kul. Det blir platt och tråkigt. Testa att montera skenor med möjlighet att rikta ljuset istället. Använd väggar, objekt i rummet, möbler och liknande att rikta ljuset på. Du kommer att uppleva stor skillnad, säger Johanna Glans, programansvarig på den unika ljusdesignutbildningen som finns på Jönköping University.

Utbildningen riktar framförallt in sig på ljusdesign i offentliga miljöer.

– Studenterna som går utbildningen just nu kommer bland annat att arbeta med ett projekt ute på Strandängen för att ta fram förslag på ljussättning av en ny stadsdel med fokus på trivsel och trygghet, berättar Johanna.

Ett mer omfattande forskningsprojekt inleds nu tillsammans med Fagerhults belysning:

– Där ska vi se hur dynamisk belysning, det vill säga belysning som går att förändra och anpassa utifrån intensitet och färgtemperatur, påverkar vår prestationsförmåga och hur vi mår.

Levande stadsbild

I en laborationssal på Tekniska Högskolan håller tredjeårsstudenterna My Servin, Adam Palm och Lina Vitulic på att rigga upp för ljusstester.

– Vi kan styra ljuset i olika färgtemperaturer samt genom placering se hur skuggor, tex-

turer och färger förändras beroende på hur vi placerar spotlightsen, berättar de.

Vilka trender dominerar belysningen av utomhusmiljöerna i städerna?

– Från att traditionellt vara uppbyggt på symmetri, alltså en gatuarmering var 25:e meter, så blir det vanligare att även ljussätta fasader, buskar, byggnader. Det ger en mycket mer levande stadsbild med variation och en mjukare ljusbild, säger Johanna Glans.

Vi vill ha varmt ljus

Vi går nu in i våra mörkaste månader. Hur påverkar det oss?

– Det är intressant i det perspektivet att titta närmare på vilket ljus vi vill ha. I Sverige och Norden är det mjukt och varmt ljus som gäller. Mysluset som vi kan känna igen från våra långa solnedgångar, tända ljus och brasans värmande flammor. På kontinenten är det betydligt vanligare med kallt, hårt ljus, kanske för att man uppfattar det som sval-

Visste du det här om belysning:

- När du använder ledlampa istället för vanlig glödlampa sparar du förutom energi cirka 1 krona per dygn och lampa.
- Det är bara en fjärdedel av hushållselen som används till belysning.
I takt med att vi börjar använda mer LED-lampor minskar dessutom andelen ytterligare.
- LED, eller lysdioder är otroligt energieffektiva. Tekniken är så banbrytande att den belönades med Nobelpriset i fysik 2014.
- LED-lamporna behöver så lite el att du helst inte ska använda timer på dem. Varför?
Jo, för att timern ofta drar mer el än själva lampan.

All el
du köper från
Jönköping Energi
är 100 procent
förnybar

»1 Sverige och Norden är det mjukt och varmt ljus som gäller. På kontinenten är det betydligt vanligare med kallt, hårt ljus...«

kande efter en lång dag i solen till exempel. Det är spännande att vi balanserar med ljuset och går till våra rötter och vanor. Kanske behöver vi på nordligare breddgrader mysa mer den här mörka delen av året?

LED dominerar

Vilka trender ser du när det kommer till ljus-teknik?

– LED dominerar utvecklingen. Först och främst för sin energieffektivitet. Nu förfinas LED-tekniken även uttrycksmässigt och man pratar mer mjuka värden. T ex finns det idag LED som blir varmare i färgtemperaturen då man dimrar dem, precis som vi är vana vid från glödljuset. Kritiken mot LED har ju länge varit att det har ett kallt, nästan blått ljus. Det finns det numera alternativ på.

Belysningsstyrning är en annan tekniktrend:

– Möjligheten att styra din belysning med till exempel en app och göra det mer lekfullt med olika färger och färgtemperaturer. Också där är ledtekniken en förutsättning.

Vilket är det vanligaste misstaget du ser när det kommer till belysning?

– Riktning och intensitet. Det vill säga att en ljuskälla blir bländande om du råkar komma från en vinkel som inte riktigt var tänkt och testad. LED är en intensiv ljuskälla som lätt upplevs stickig och skarp, det ställer höga krav på armaturen och på den som planerar belysningen. Så när du jobbar med dina punktbelysningar, testa dem från olika betraktningvinklar. Använd också dimmer för att variera ljuset.

SNART TÄNDAS TUSEN JULELJUS

**Har du en adventsljusstake som inte fungerar?
Var lugn, låt oss på Jönköping Energi göra vårt
bästa för att laga den när du besöker IKEA
Jönköping.***

Jönköping Energi är ditt lokala energibolag och sedan 1907 har vi gett ljus och värme till Jönköping med omnejd. Ljus är något som vi verkligen behöver när mörkret kommer och då är det härligt att få plocka fram adventspyntet. Våra duktiga elektriker kommer att finnas på plats för att laga din adventsljusstake och ge tips och svara på frågor. Om den mot förmodan inte går att laga har IKEA adventsbelysning och annan LED-belysning till försäljning. Dessa dagar kommer du också kunna köpa SPARSNÄS elmätare till det förmånliga priset 395 kr för dig som besöker oss. (Ord. pris 995 kr).

*Vi finns på IKEA Jönköping
vid jul- och fyndbutiken
strax innan kassorna*

Onsdag 15/11 kl. 11-19

Lördag 18/11 kl. 11-16

Söndag 19/11 kl. 11-16

Varmt välkommen!

FOTO: MATHILDA AHLBERG, JOHNER

*** Vi gör försök att laga enklare fel på plats inom rimlig tid. Om vi inte lyckas laga din adventsljusstake får du hjälp att hitta andra alternativ på adventsbelysning och samtidigt tar vi hand om och sorterar din gamla ljusstake för ett hållbart samhälle.**

KUNDSERVICE

Besök måndag–torsdag 8–17

(jun–aug 8–16)

Fredag 8–16

Telefon: 036-10 82 20

Felanmälan: 036-10 82 70

 Gilla oss på Facebook.

 Följ oss på Instagram och

 Twitter @jonkopingenergi

KONTAKT

Jönköping Energi

Kjellbergsgatan 3

Box 5150,

550 05 Jönköping

Tel. 036-10 82 00

Fax 036-16 68 85

info@jonkopingenergi.se

www.jonkopingenergi.se

MILJÖ

Vi är ett miljöföretag som värnar om vår närmiljö. Vår verksamhet är ISO 14001-certifierad. Blixten är tryckt på Svanenmärkt papper.

